

KADERNOTA 2020

RECREATIESCHAP DRENTHE

WAT JE GEEFT, KRIJG JE TERUG

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding.....	3
2. Visie en ambitie.....	3
3. Ontwikkelingen.....	4
4. Financiële kaders.....	8
Bijlage 1 Verdeling per gemeente.....	10

1. INLEIDING

Het Dagelijks Bestuur van Recreatieschap Drenthe biedt deze kadernota aan de raden van gemeenten aan als opmaat naar de begroting 2020. In deze kadernota schetsen wij het perspectief en het financiële kader voor de komende jaren. Op basis van deze informatie vragen wij u om kaderstellende uitspraken te doen voor de uitwerking van de programmabegroting 2020 die komend voorjaar zal verschijnen.

De ontwerpbegroting 2020 van Recreatieschap Drenthe zal aan de deelnemende gemeenten in april 2019 worden aangeboden.

2. VISIE EN AMBITIE

Recreatieschap Drenthe staat midden in de recreatief-toeristische sector in Drenthe en Ooststellingwerf. We ondersteunen, ontwikkelen en voeren uit met oog voor de omgeving en in de wetenschap dat recreatie en toerisme van groot belang zijn voor de vitaliteit van Drenthe en Ooststellingwerf. In krimpgebieden kunnen recreatie en toerisme een impuls geven aan de vitaliteit van dorpen en steden en een welkome bijdrage leveren aan de regionale economie. Onze kernwaarden zijn: kwaliteit, vernieuwing, proactief zijn, samenwerken, omgevingsbewust zijn, kansen herkennen en pakken, toegevoegde waarde leveren aan gemeenten en de sector.

In 2019 is het thema “Voortvarend Vernieuwend”. De focus ligt op het digitaliseren binnen de pijler routebureau, updaten fietsknooppuntensysteem, proactief ontwikkelen beleidsadviezen voor de gemeenten en opzetten nieuwe projecten ter ondersteuning van de sector. In 2020 staat het thema “Wat je geeft, krijg je terug”. Met dit thema willen we onze stakeholders stimuleren te investeren in recreatie en toerisme; investeren in de dragende pijler van en voor Drenthe.

Recreatieschap Drenthe wil de spin in het Drentse toeristisch-recreatieve web zijn. Daar waar kansen zich voordoen om recreatie en toerisme in Drenthe te versterken maken we toekomstbestendige strategische keuzes. We blijven investeren in onze strategische verbindingen met partijen als provincie Drenthe, Marketing Drenthe, terreinbeherende organisaties, Gastvrij Drenthe etc.

We werken vanuit een strakke financiële discipline. Uitgangspunt voor de financiën is dat we de taken zonder extra additionele middelen, met uitzondering van de indexeringen en kosten voor een mogelijke verhuizing, op een kwalitatief goede manier kunnen uitvoeren.

Om onze visie en ambitie uit te voeren kennen we de volgende pijlers:

Pijler 1: BELEIDSONTWIKKELING EN ONDERSTEUNING t.b.v. de deelnemende gemeenten

- Kennisuitwisseling →

Sterke interactie met het werkveld. Verspreiden en uitwisselen van kennis door middel van cursussen voor o.a. de recreatieambtenaren en TIP-medewerkers, excursies, recreatiecongres, recreatiesociëtië, open colleges en studiereizen. Daarnaast worden reguliere bijeenkomsten gepland zodat onderlinge contacten tussen de verschillen instanties en organisaties een vaste basis hebben.

- Ontwikkelen beleid →

De samenleving is steeds aan verandering onderhevig. Het internet beweegt voortdurend, de technische ontwikkelingen zijn enorm en het gedrag van de consument verandert. Hoe geef je als toeristische organisatie of als toeristische regio hier antwoord op. Welke kansen biedt het?

Hoe financieren we deze ontwikkelingen? Allemaal vragen die passen binnen onze opdracht tot ontwikkelen van beleid.

Pijler 2: PROJECTONTWIKKELING EN BEHEER PROJECTENFONDS t.b.v. de deelnemende gemeenten

- Projectontwikkeling →

Recreatieschap Drenthe voert veel projecten uit. Deze zijn veelal gemeentegrens overschrijdend. Vaak proberen we de uitvoer van projecten mogelijk te maken door aan te sluiten bij subsidieprogramma's (provinciaal en Europees).

- Beheer en inzet van de middelen uit het Fonds Recreatie en Toerisme →

Het Fonds Recreatie en Toerisme wordt jaarlijks gevuld door de deelnemende gemeenten. Doelstelling is om snel en efficiënt financiële middelen ter beschikking te kunnen stellen voor nieuwe ontwikkelingen. In 2018 is met de inzet van het fonds (€ 290.000) een multiplier van € 1,4 mln. bereikt. Via de inzet van het fonds kunnen vaak andere subsidiegelden worden gegenereerd.

Pijler 3: ROUTEBUREAU t.b.v. de deelnemende gemeenten

Recreatieschap Drenthe ontwikkelt nieuwe bewegwijzerde routes en routesystemen en zorgt dat bestaande routes in stand worden gehouden (schoonmaak en herstel). Doel is een goed toegankelijke buitenruimte waarin de recreant (toerist én inwoner) volop terecht kan in Drenthe en Ooststellingwerf. Het betreft hier fietsroutes, fietsknooppuntensysteem, wandelroutes, wandelknooppuntensysteem, ruiterroutes, MTB-routes en onderhoud van diverse toiletgebouwen voor de recreatievaart.

Naast het fysiek verzorgen van routenetwerken zorgt Recreatieschap Drenthe ook voor het digitaal aanbieden van routeinformatie (zie www.drenthe.nl). De recreant staat centraal in het denken van de toeristisch-recreatieve infrastructuur. Wat is de vraag van de recreant en hoe kunnen we deze het beste invullen. Ontwikkeling, advisering, monitoring maar bovenal digitalisering van het aanbod.

3. ONTWIKKELINGEN

Landelijke ontwikkelingen

Overtoerisme

Overtoerisme staat hoog op de politieke agenda. We moeten ons voorbereiden op 7 miljoen extra toeristen in 2030 (zo'n 29 miljoen). Dit biedt kansen voor geheel Nederland. Het kan een economische impuls bieden aan steden en regio's die nu nog niet voldoende profiteren van toerisme. Daarnaast kan zonder ingrijpen de leefbaarheid in andere gebieden onder druk komen te staan. In plaats van bestemmingspromotie is het tijd voor bestemmingsmanagement. Noodzakelijk daarvoor is dat voor internationale gasten een aantrekkelijk aanbod buiten Amsterdam ontstaat. Dit gegeven biedt kansen voor ons Drenthe.

Groei inkomend toerisme

Het inkomend toerisme naar Nederland heeft in het afgelopen decennium, afgezien van een dip tijdens de crisisjaren 2008 en 2009, een duidelijke groei doorgemaakt. Het aantal buitenlandse gasten dat in 2017 voor een vakantie of zakelijk motief in Nederland verbleef, is met 13% gegroeid ten opzichte van het voorgaande jaar. Het aantal gasten is daarmee naar meer dan 17,9 miljoen gestegen. Duitsland is het belangrijkste herkomstland van buitenlandse verblijfsgasten. Tweederde van de nachten die door buitenlanders in Drenthe worden doorgebracht komt voor rekening van de Duitsers.

Zorg voor toegankelijkheid

Voor de sector bestaat toegankelijkheid uit goede bereikbaarheid (gemakkelijk bereikbaar met openbaar vervoer) en fysieke toegankelijkheid (voor reizigers met speciale behoeften, ongeacht leeftijd, sociale of economische situatie, met of zonder lichamelijke beperkingen). Bedrijven, organisaties en gemeenten moeten samen aan de slag met het onderwerp “onbelemmerde vrije tijd”.

Zorg voor duurzaamheid

Belangrijk is het streven naar een evenwichtige instandhouding en verbetering van de natuurlijke omgeving en hulpbronnen met behoud van de economische en sociaal-culturele ontwikkeling.

Versterken digitaal aanbod

Het aanbieden van innovatieve informatie, producten, diensten en ruimten en ervaringen op het gebied van toerisme en horeca, afgestemd op de behoeften van de consument door middel van de op ICT gebaseerde oplossingen en digitale instrumenten.

Versterken cultureel en creatief aanbod

Betekent het vindingrijk gebruik maken van het culturele erfgoed en de creatieve sectoren voor een verrijkte toeristische ervaring.

Toename 65-plussers

In 2040 is een kwart van de bevolking 65-plus. De 60-jarigen zullen niet alleen langer leven dan de huidige zestigers, ze kunnen ook meer jaren in goede gezondheid verwachten. Dit is goed nieuws voor de vrijetijdsector die daarmee een grotere markt krijgt.

De 65-plussers zijn ervaren reizigers die meer gericht zijn op kwaliteit en dus veeleisender. Ze verblijven vaker in een boetiekhotel (luxe, eigenzinnig hotel, vaak niet behorend bij een hotelketen). Belangrijk gegeven is ook dat de 65-plussers meer geld uitgeven op vakantie in vergelijking met jongere reizigers.

Versterken gastvrije sector

Het fundament voor een aantrekkelijke bestemming. Voor een optimale gastvrijheidsbeleving moet blijvend worden geïnvesteerd in het imago, de professionaliteit en de aantrekkelijkheid van de sector als werkgever door nieuwe vormen van opleiden en het bieden van perspectief.

Wat we gaan doen

Landelijke trends gaan snel en ook technologische ontwikkelingen zullen hun impact blijven behouden. Recreatieschap Drenthe zal haar bedrijfsvoering blijven afstemmen op de vraag van haar deelnemers, de gemeenten. Recreatieschap Drenthe wil een eigentijdse organisatie zijn die snel kan schakelen indien de opdrachtgevers daarom vragen.

Vooralsnog zien we de volgende speerpunten voor 2020:

Werken aan een optimale toeristische infrastructuur

- Verdere uitrol aanleg **wandelknooppuntensysteem** (afhankelijk van lokaal gemeentelijk beleid);
- **Digitale** toegankelijkheid toeristische routes: routes actueel en makkelijk toegankelijk beschikbaar stellen aan de sector en de recreant (zie www.drenthe.nl);
- Zorg voor gedegen **onderhoud aan de routesystemen** in de betreffende gebieden (samen met Landschapsbeheer Drenthe en andere participanten);
- Verdere uitvoering van de **MTB-visie** om samen met de (MTB-)sector tot één Drents netwerk van MTB-routes te komen;
- Uitrol van de route **Hünenweg**. Een route met het keurmerk Leading Quality Trail die van Osnabrück tot Groningen over de Drentse Hondsrug loopt. Realisatie geschiedt via een landsgrensoverschrijdende samenwerking;
- Verdere uitrol van het **hippische routenetwerk** waarbij de samenwerking met de KNHS en de lokale (hippische) werkgroepen versterkt zal worden.

Versterken kwaliteit sector

Samen met de sector werken aan het zoveel mogelijk laten aansluiten van het aanbod aan de vraag van de inkomende toerist.

- Het project **Vitale Vakantieparken Drenthe** is het belangrijke project dat we in Drenthe met elkaar hebben omarmd met het Convenant 2018-2024. De doelstelling van het convenant is de sector vitaal en toekomstbestendig te maken. Recreatieschap Drenthe speelt zowel inhoudelijk, bestuurlijk als financieel een belangrijke rol binnen dit project;
- Verdere uitwerking van Drenthe als **Leisure Valley**: bundeling van kennis van de drie O's (Ondernemers, Onderwijs en Overheid) met als doel om de versnipperde kennis te bundelen, te verrijken en terug te geven aan de sector. Recreatieschap Drenthe is grondlegger van Leisure Valley Drenthe;
- Eind 2019 gaat het **Recreatie Expert Team** op in het instrumentarium van Vitale Vakantieparken Drenthe. Wij willen het Recreatie Expert Team, nu vooral gericht op verblijfsrecreatie en -horeca, door laten evolueren naar een team van experts voor de dagrecreatie, inclusief de culturele instellingen die belangrijk zijn voor de toeristische uitstraling van Drenthe. Het team van experts kan wellicht versterkt worden door het aantrekken van experts met meer specifieke culturele kennis;

- In 2020 zullen er proactief een aantal **beleidsadviezen** voor de gemeenten ontwikkeld worden die koers en richting willen geven aan de verschillende (inter) nationale trends die in de sector ontstaan.
- Evenementen zullen in toenemende mate een vast onderdeel worden van de totale 'Gast-beleving'. Hier liggen mooie kansen voor Drenthe, zowel stad als platteland. Het Recreatieschap Drenthe wil een bijdrage leveren aan de versterking van de kwaliteit van deze evenementen.

Vergroten toegankelijkheid en duurzaamheid

Toegankelijkheid is een onderwerp dat op verschillende manier uitgelegd kan worden. Recreatieschap Drenthe wil zich focussen op:

- Toegankelijkheid van **natuurgebieden**. De natuurgebieden zijn al vanouds voor Drenthe van groot belang uit toeristisch oogpunt. Dat is ook de reden dat we zuinig moeten zijn op onze natuur en ons landschap. In samenwerking en samenspraak met de TBO's (Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Het Drentse Landschap) en andere stakeholders wil Recreatieschap Drenthe werken aan een optimale beleving en benutting van de natuurgebieden voor de Drenten zelf en onze gasten. Hierbij tracht het Recreatieschap de balans te vinden tussen Beschermen, Beleven en Benutten;
- Inventariseren van het aanbod voor toeristen en recreanten met een beperking en ontwikkelen van bewustwording bij ondernemers dat maar liefst 2 miljoen Nederlanders tijdens hun vakantie enige mate van zorg nodig hebben. Uitgangspunt is dat een **toegankelijke ondernemer 'Gastvrij' zou moeten zijn voor al zijn gasten**;
- Op het gebied van fietspaden willen we onderzoek doen naar de introductie van **duurzame materialen** (bijv. kunststof, bio-composiet, bamboe etc.). Dit geldt uiteraard ook voor de bebording van onze routenetwerken.
- Recreatieschap Drenthe ziet een rol voor zich om de vragen die leven bij toeristische ondernemers t.a.v. verduurzaming te verbinden met publieke mogelijkheden.

Bevorderen gastvrijheid sector

Gastvrijheid is de essentiële kernfactor om nog meer toeristen aan Drenthe te binden. Recreatieschap Drenthe ziet hier met het thema 'wat je geeft, krijg je terug' kansen om de sector te ondersteunen.

- Tijdens het Recreatiecongres 2018 is een oproep gedaan om de "gastvrijheid van Drenthe" te versterken. In 2019 starten we met een **pilot "Drentse Gastvrijheid"** in gemeente Coevorden. De doelstelling van de pilot is om bij bewezen succes het format over heel Drenthe uit te rollen. We werken hier uiteraard samen met meerdere (deskundige) partijen;
- We blijven ons inzetten om de sector te ondersteunen in het versterken van het gastheerschap in de breedste zin des woords bijv. door **projecten te initiëren** op het gebied van de **ontvangst van buitenlandse gasten** (EDR-Netwerkprojecten);

- Recreatieschap Drenthe is eigenaar van de database die ten grondslag ligt aan de toeristische website drenthe.nl. Het beheer en onderhoud van de database is middels een intensieve samenwerking uitbesteed aan Marketing Drenthe. Samen willen we de gast **optimaal** met onze **digitale informatie** een gastvrije en zorgeloze vakantie bieden. De buitenlandse gasten zullen de informatie over Drenthe in het Engels en Duits kunnen opvragen.

Facilitair

Eind 2020 eindigt de huur van het pand waarin Recreatieschap Drenthe gehuisvest is en van de separate opslagruimte. Verschillende opties (verlenging of verhuizing) zijn mogelijk. In het voorjaar van 2019 zal de optie tot verhuizing nader bekeken worden. Hierin wordt ook de vraag betrokken om samen met andere aan recreatie en toerisme gelieerde organisaties nieuwe huisvesting te vinden. Uitgangspunten bij verhuizing zijn o.a. van 2 naar 1 locatie om synergievoordelen te behalen op het gebied van financiën. Het Algemeen Bestuur zal vervolgens een beslissing nemen. Anticiperend op een mogelijke verhuizing wordt in de kadernota een éénmalige, incidentele, bijdrage in de verhuiskosten opgenomen van € 25.000 (dit is een éénmalige bijdrage).

4. FINANCIËLE KADERS

Het vertrekpunt is de programmabegroting 2019. Wij zien mogelijkheden om de geschetste ontwikkelingen en opgaven bijna geheel binnen de reguliere begroting in te passen. Voor 2020 vraagt Recreatieschap Drenthe, naast de reguliere compensatie voor stijging van lonen en andere prijzen, om een verhoging van de gemeentelijke bijdrage vanwege:

- Opvangen kosten (éénmalig) welke samenhangen met een optionele verhuizing van de organisatie (huidige huurcontract loopt af en wellicht is huisvesting met andere stakeholders mogelijk en wenselijk).

Bij de opstelling van de begroting gaan we uit van uitvoer van de huidige taken (stabiele bedrijfsvoering).

Gemeentelijke bijdrage 2019 exploitatie	€ 847.700
Mutaties:	
Personeel (indexatie 3%)	€ 16.900
Huisvesting (indexatie 3%)	1.500
Onderhoud/overige uitgaven (indexatie 3%)	6.800
Kosten verhuizing (schatting, eenmalig)	<u>25.000</u>
	<u>50.200</u>
	€ 897.900
Gemeentelijke bijdrage 2020 fonds*	<u>€ 304.000</u>
Gemeentelijke bijdrage 2020	€ 1.201.900

*De bijdrage aan het fonds is deels afhankelijk van de ontvangen toeristenbelasting in de deelnemende gemeenten; op moment van opstellen van de kadernota zijn voor deze berekening nog niet alle cijfers beschikbaar. Hierdoor kan het begrote bedrag afwijken bij de begroting 2020 (nu is de fondsbijdrage bij enkele gemeenten gelijkgesteld aan de begroting 2019).

Met behulp van bovenstaande middelen kan Recreatieschap Drenthe de geformuleerde taken en daaraan gekoppelde ambities ten uitvoer brengen.

Recreatieschap Drenthe is een stabiele organisatie binnen de sector. Door gemeentelijke samenwerking wordt een sterk, Drenthe-breed beleid bevorderd. Gemeenten werken, via het samenwerkingsverband, met elkaar samen en leren van elkaar. Overlappen worden voorkomen en samen wordt visie ontwikkeld.

Bijlage 1**Verdeling per gemeente**

<u>Gemeente:</u>	<u>Bijdrage</u> <u>2019</u>	<u>Bijdrage</u> <u>2020</u>
Aa en Hunze	101.274	106.687
Assen	76.351	80.166
Borger-Odoorn	96.040	103.071
Coevorden	117.741	129.117
De Wolden	69.673	72.826
Emmen	155.420	164.901
Hoogeveen	77.062	80.864
Meppel	46.158	48.027
Midden-Drenthe	101.513	106.349
Noordenveld	72.531	75.968
Ooststellingwerf	75.100	78.603
Tynaarlo	66.059	70.151
Westerveld	<u>82.364</u>	<u>85.177</u>
Totaal	1.138.286	1.201.907

De jaarlijkse bedrage gemeenten bestaat uit een bijdrage voor de exploitatiekosten en een bijdrage voor het fonds Recreatie en Toerisme. Deze laatste bijdrage is een afgeleide van de jaarlijks door de gemeenten geïnde toeristenbelasting. Op moment van opstellen van de kadernota is deze berekening nog niet geheel gereed. Daardoor is nu gerekend met de bijdrage aan het Fonds Recreatie en Toerisme conform de cijfers uit de begroting 2018 bij enkele gemeenten.

Dit bedrag kan dus afwijken bij de daadwerkelijke begroting 2020.